

PROVOCĂRILE PANDEMIEI COVID-19 ÎN ASIGURAREA EDUCAȚIEI ONLINE ȘI FORMAREA ORIENTĂRIILOR VALORICE ALE PERSONALITĂȚII

Antoci Diana

Tiraspol State University, PhD, Associate Professor (MOLDOVA)

E-mail: antocid@yahoo.com

Abstract

The Covid-19 pandemic situation has affected everyone worldwide: starting with health problems, isolation, economic crises and continuing with online education. The educational process carried out until March 2020 focused on teaching learning assessment in a direct form, face to face with the use of educational technologies in a simpler, non-compulsory and easy way. The article examines the flexibility of teachers in general and higher education institutions in order to reconstruct the activity and the rapid reaction to the unexpected and forced transition from face-to-face teaching to distance teaching. The realization of the online teaching-learning-assessment process has become a current, necessary and safe one. Through this article, we tried to analyse the effectiveness of online learning in the development, education of the personality and the formation of its value orientations. It is highlighted the difficulty on the part of teachers to feel the oscillations of the emotional sphere of learners (emotions, moods, feelings), to interrelate enough in distance learning which is the basis for the education process, personality development, emerging value orientations. The article analyses the practices of online teaching and learning, outlining the need for a comprehensive position of online education pedagogy, which integrates technology to support teaching, learning and personality formation. The positions set out in this article provoke some reflections on distance personality education.

Keywords: online education, value orientation, personality formation

Rezumat

Situația pandemică creată de Covid-19 a atins toată lumea la nivel mondial: începând de la problemele de sănătate, izolare, crize economice și continuând cu învățământul online. Procesul educațional realizat până în luna martie 2020 s-a axat pe predare-învățare-evaluare în regim direct, față în față cu utilizarea tehnologiilor educaționale într-o modalitate mai simplistă, neobligatorie și ușoară. În articol se examinează flexibilitatea cadrelor didactice din învățământul general și cel superior în vederea reconstruirii activității și reacției rapide la tranziție neașteptată și forțată de

la predarea față în față la predarea la distanță. Realizarea procesului de predare-învățare-evaluare în regim online a devenit una actuală, necesară și sigură. Prin prezentul articol am încercat să analizăm eficiența învățării online în dezvoltarea, educarea personalității și formarea orientărilor valorice ale acesteia. Este evidențiată dificultatea din partea personalului didactic de a simți oscilațiile sferei afective a educabililor (emoțiilor, dispozițiilor, sentimentelor), de a interrelaționa suficient în predare la distanță ceea ce constituie baza pentru procesul de educație, dezvoltarea personalității, orientărilor valorice în devenire. În articol sunt analizate practicile de predare și învățare online, conturată necesitatea unei poziții cuprinzătoare a pedagogiei educației online, care integrează tehnologia pentru a sprijini predarea, învățarea și formarea personalității. Pozițiile expuse în articolul dat provoacă spre unele reflecții privind educația personalității la distanță.

Cuvinte cheie: educație online, orientare valorică, formarea personalității.

Introducere

Problemele create cu situația pandemică Covid-19 au atins mai multe categorii de subiecți, afecțiunile, urmările sunt constatate la întreg nivel mondial și, cu părere de rău, impactul și consecințele încă nu se cunosc în complexitate, nu sunt cercetate în vederea fundamentării științifice. Ecoul situației excepționale se va resimți pentru o perioadă îndelungată, atât cu referire la sănătate, criza economică, cât și la calitatea învățării online, educației propriu-zise a personalității în regim online.

Procesul educațional realizat până în luna martie 2020 s-a axat pe predare-învățare-evaluare în regim direct, față în față cu utilizarea tehnologiilor educaționale într-o modalitate mai simplistă, neobligatorie și lejeră. Este de apreciat flexibilitatea cadrelor didactice din învățământul general și cel superior în vederea reconstruirii activității, reacției rapide la tranziția neașteptată și forțată de la predarea față în față la predarea în regim online, implicării în formarea continuă online la cursurile organizate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, de instituțiile de învățământ superior etc. (de exemplu, Universitatea de Stat din Tiraspol). Învățarea online a înaintat multiple rigorii pentru cadrele didactice și subiecții ce învață. Eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare online necesită dezvoltarea competențelor digitale, adaptarea sau elaborarea unor noi planuri de învățământ, programe/curricula, materialul

didactic aplicabil pentru formatul online etc., dar cel mai important lucru constă în organizarea mediului virtual favorabil, atragerea subiecților în procesul instructiv-educativ, experimentarea și determinarea celor mai benefice practici.

1. Întrebări de perspectivă.

Prin acest articol am încercat să reflectăm și să găsim răspunsuri la următoarele întrebări:

- S-au schimbat valorile în perioada pandemiei la nivel personal și social?
- Care ar fi modalitatea formării valorilor în regim online?
- Este posibilă educația subiecților prin valori și pentru valori online?

Întrebările sunt unele vaste și prin conținuturi ce urmează prezentăm unele poziții care au constituit rezultatul unor reflecții, meditații.

2. Reflecțiile asupra situației de pandemie.

Realizarea procesului de predare-învățare-evaluare în regim online a devenit unul actual, necesar și sigur în vederea evitării riscului de infectare. În afară de acesta avantaj, vom putea găsi și altele: dezvoltarea dinamică a competențelor digitale la cadrele didactice și subiecții ce învață; economisirea timpului pierdut în drum către instituția de învățământ/serviciu; pregătirea mai minuțioasă pentru ore și altele, inclusiv și cele care nu țin de procesul învățării.

Concomitent cu avantajele învățării online pot fi evidențiate și dezavantajele: petrecerea timpului în exces în față computerului; insuficiență de socializare; apariția sau creșterea nivelului de anxietate; imposibilitatea manifestării și recepționării complexității stărilor afective dominante etc. Dar cel mai mare dezavantaj poate fi atribuit la dificultatea educării a subiecților, adică, ne referim la ceea ce nu ține de conținuturile instruirii, dar la formarea calităților general-umane în cadrul personalității, dezvoltarea orientărilor valorice etc.

Complexitatea conceptului de orientări valorice include un ansamblu de componente (comportament, afectivitate, atitudine, convingere, valoare), care sunt în strânsă corelație între ele și au o

structurare ierarhică în procesul de formare a valorilor [1]. Elementele care participă în conturarea valorilor devin componentele orientării valorice și deja se subordonează valorii și direcția de funcționare este inversă. Acest mecanism este unul important pentru sistemul educațional și poate fi utilizat în mod eficient de cadrele didactice nu doar prin educația directă a subiectului.

În procesul de învățare online lipsește contact vizual, care împiedică posibilitatea de a simți educabilul, de a observa toate manifestările într-o formă complexă, deschisă. Spațiu virtual de relaționare are avantaje și dezavantaje, ca și orice. Pentru a se ralia la situația din prezent este necesar să valorificăm tehnologiile informaționale și de comunicație, să ne dezvoltăm competențele digitale, să ne restructurăm modalitatea de educație și instruire online, care permite formarea orientărilor valorice la educabili prin activarea componentelor structurale ale acestora.

Pentru a determina conținuturile exacte ale orientărilor valorice este necesar să cunoaștem *ce valori dorim să formăm în cadrul personalității, și care sunt valorile în timpul actual*, adică, în perioada când domină haosul provocat de COVID-19, restricții impuse în mai multe domenii și resimțite de fiecare de noi. Întrebarea ar fi: *să schimbă valorile în situație de pandemie?* Este o întrebare mai dificilă ca și cele precedente. Fiecare din noi poate numi valorile care, posibil, au fost formate în procesul instructiv-educativ în regim direct de interrelaționare, dar dacă întreb: cum am realizat sau realizăm acest proces de formare a valorilor? Fiecare întâmpină dificultăți de a răspunde, și aceasta, fără să ne referim la perioada actuală de pandemie, sau, se reproșează că „și așa nu am avut timp pentru a educa, e puțin timp de a preda și a evalua”, sau, se confundă procesul de predare-învățare-evaluare cu educație, sau se consideră, că la instituție de învățământ vin să învețe și atât. Cu părere de rău, nu se pune accentul pe formarea calităților umane, valorilor, pentru aceasta – nu este timp, dar există timp și o singură cerință – de a preda și a învăța, de a avea note bune, de a fi specialist în matematică, fizică, chimie etc., noi nu atragem atenție la modul de relaționare între copii, la comunicare, la acțiunile manifestate față de ceilalți, de obiecte, noi nu îi educăm să fie

OM; domină agresivitate, invidie, egoism, minciuna etc. Fiecare (și părinții, și cadrele didactice) acordă puțin timp pentru formarea valorilor necesare civilizației umane, cele care ne fac să fim oameni.

P.Cerbușca [2] realizând un studiu referitor la eficacitatea și eficiența învățământului online care a vizat toți actorii educaționali, prin datele obținute și concluziile făcute identifică importanța implicării părinților în învățământul online prin susținerea copiilor în realizarea în comun a unor activități: desfășurării investigațiilor, managementului timpului, resurselor etc, ceea ce contribuie la învățare autonomă, la consolidarea relațiilor, la dezvoltarea și menținerea motivației pentru învățare și, cel mai important ar fi, educația propriu zisă, care include responsabilitate, independență, creativitate, inteligență, moralitate etc.

Covid-19 a schimbat modul nostru de viață, de gândire, de structurare a valorilor etc. Educația online totuși ne oferă posibilitatea de a forma valorile în cadrul personalității. În calitate de cadrele didactice, noi suntem cei care au o altă autoritate la copii comparativ cu părinții. În mediul virtual noi putem să-i oferim posibilitate de a citi mai mult, de a vizualiza anumite filme, secvențe teatrale recomandate de noi, care lasă loc pentru reflecție, trezește interesul pentru conversații, schimb de păreri, modelează comportamente, formează atitudini și convingeri. Procesul educațional online acum se realizează prin discuții, observații făcute în procesul de împlinire a sarcinilor, prin permanentă analiză a unor comportamente evidențiate, prin trezirea stărilor afective corespunzătoare unor valori, care este necesar de a cunoaște, de a conștientiza. Acestea convorbiri vor constitui baza pentru subiecți de a respecta aceste comportamente, de a controla emoții în relaționare cu alți oameni, de a manifesta atitudini general-umane. Respectarea acestor poziții formează convingeri corespunzătoare pentru formarea valorilor în sfera personalității, care, prin urmare, manifestă un stil de viață util pentru mediul social și caracteristic ființei *homo sapiens* (omului inteligent), *homo aestimans* (omului capabil să valorifice), *homo valence*.

Educația presupune conceptualizarea lumii, formarea atitudinii serioase față de viață, interiorizarea valorilor, formarea personalității demne. Subiect instruit, învățat necesită a fi infuzat de conținuturi ce îi

dau esența specifică pentru ființa umană, ce îl umplu cu calități morale deosebite și, prin aceasta, a constitui valoarea supremă.

Clarificarea răspunsurilor pentru întrebările trezite cu descrierea detaliată a consecințelor și particularităților impactului pandemiei asupra procesului educațional este posibilă prin realizare a unui studiu cu implicare cel puțin a trei actori ai educației: copiii, părinții, cadrele didactice.

CONCLUZII

Este clar un lucru, în situația prezentă, pentru a educa personalitatea demnă, cu valori general-umane indispensabile personalității viitorului, este necesar să vorbim permanent, să punem pe subiect ce învață în situația de a cerceta, de a descoperi, de a analiza, de a dezbate o problemă, de a determina independent cu referire la propria personalitate, cum este mai bine nu doar pentru mine, dar și pentru alții. Situația de COVID-19 ne tranziționează pe o altă treaptă de dezvoltare, de relații, de reflecție, de atitudini, de valori. Copiii actuali și ai viitorului, prin situația pandemică, ne ajută și nouă, celor din secolul trecut, să ne schimbăm, să ne transformăm prin însușirea tehnologiilor informaționale moderne și să putem să ne raportăm și la cele postmoderne, ceea ce ne va ajuta să-i simțim la distanță, să stabilim relații, să comunicăm, să formăm valori în continuare.

BIBLIOGRAFIE

1. ANTOCI, Diana. Teoria și metodologia formării orientării valorice a adolescenților și tinerilor. Monografie. Chișinău: S. n., 2020 (Tipogr. „Print-Caro”).
2. CERBUȘCA, Pavel. *Învățământul general în mod online: eficacitate și eficiență*. Analiza a politicilor educaționale în condițiile stării de urgență. Chișinău: Institutul de Politici Publice., 2020. [citat: 05.12.2020]. Disponibil: https://ipp.md/wp-content/uploads/2020/05/Studiu__Invatamantul_Online_202-04-29.pdf